

Н. С. Волкова

здобувач кафедри економіки та управління

Н. М. Столбуненко

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та управління

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Виникнення та розвиток теорії людського капіталу зумовлено тими кардинальними змінами, які відбуваються у суспільстві в епоху науково-технічної та інформаційної революції, коли людина перетворюється в вирішальний чинник соціально-економічного прогресу. У цьому зв'язку економічний розвиток людського капіталу виступає визначальним чинником зростання економіки держави, оскільки, з одного боку, він передує економічному зростанню, а з другого — являє собою основу для економічного зростання. Економічний розвиток людського капіталу підвищує дохід, рівень та якість життя людей, а також виступає важливим чинником зростання ефективності праці.

Формування сучасної теорії людського капіталу відносять до 60-х років ХХ сторіччя, коли в американських економічних виданнях був надрукований ряд статей із даної проблеми. Це — статті Х. Боуена, Г. Беккера, Дж. Кларка, Є. Домара та інших.

У сучасних умовах продовжується дослідження названої проблеми в працях таких українських вчених, як Д. Богиня, О. Грішнова, В. Нижник.

Сучасний етап розвитку України характеризується переходом до інноваційного соціально орієнтованого типу розвитку, в силу чого особливу роль набуває питання про визначення, формування та використання чинників людського капіталу з метою стабілізації економіки України.

В Україні економічний розвиток людського капіталу здійснюється ще дуже повільно (через відсутність достатньо розвиненої науково-технічної та інформаційної бази).

За даними досліджень вчених Мельбурнського університету на предмет найбільш якісної освіти, де порівнювалися освітні системи 48 країн за більш ніж 20 критеріями, серед яких: державні інвестиції у вищу освіту, підготовка необхідних для країни спеціалістів, зв'язок з університетами зарубіжжя та інше, Україна зайняла в ТОП-25 країн — 25 місце у рейтингу.

В першу п'ятірку попали такі країни, як: США, Швеція, Канада, Фінляндія та Данія. Серед світових країн Данія, як і раніше, перша у сфері витрат на освіту, а США домінує не лише з інвестицій в освіту, а й з кількості надрукованих наукових статей. Тому придбання нових знань та розвиток навичок повинен стати пріоритетом економічного розвитку країни.

Теорія людського капіталу передбачає переосмислення ролі освіти, культури та інших галузей соціальної сфери. Велике значення в цьому аспекті має освіта формату МВА, яка трактується як вагомий чинник економічного зростання та підвищення продуктивності праці [1, с. 22]. На сучасному етапі в Україні діє більш десяти бізнес-шкіл вищого рівня, деякі з них — з більш ніж 20-річним стажем [2, с. 7]. Освіта формату МВА в Україні надається низкою спеціалізованих освітніх закладів, серед яких представництва іноземних вузів, вітчизняні вузи, бізнес-школи (міжнародні та національні). Всього 11 українських вузів надають освіту формату МВА через 16 представництв та підрозділів. В кількісному відношенні вузи — це найбільш сильні учасники вітчизняного освітнього ринку МВА, друге місце займають бізнес-школи (11 шкіл, 12 представництв), третє — іноземні вузи (3 головних заклади, 12 представництв) [1, с. 8].

Однак на сьогоднішній день відсутня комплексна оцінка ролі вузів та їх досягнень на ринку освітніх послуг формату МВА. Не менш актуальною виступає проблема неперервної освіти

та ресурсозабезпечення освіти не лише за рахунок державних, але й приватних інвестицій в людський капітал [1, с. 23].

Отже, задача нашої держави полягає в подальшому розвитку цього напрямку дій з метою підвищення рівня вищої освіти в Україні та зміцнення економічного розвитку людського капіталу.

Література

1. Мельник О. Економічний розвиток людського капіталу в контексті капіталу здоров'я / О. Мельник // Економіка, фінанси, право. — 2014. — № 3. — С. 22-24.
2. Бритченко И. Г., Евин Ю. С. Вузы Украины на отечественном образовательном рынке МВА / И. Г. Бритченко, Ю. С. Евин // Економіка, фінанси, право. — 2014. — № 2. — С. 7-11.